

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 27 febr. 1893 kl. 6. e. m.

Sammanstatta bevillnings- och lagutskottets betänkande n:o 1, rörande vissa delar af Kongl. Maj:ts proposition n:o 2 med förslag till ny förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket.

Sedan uti förenämnda proposition Kongl. Maj:t, under åberopande af densamma bifogadt protokoll öfver finansärenden för den 16 december 1892, föreslagit Riksdagen att antaga ett propositionen bilagdt förslag till förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket, har bevillningsutskottet, till hvilket öförmälda proposition blifvit hänvisad, ansett nödigt att med afseende å art. IV, om ansvar för öfverträdelse af förordningens föreskrifter, sammanträda till öfverläggning med lagutskottet; med anledning hvaraf nämnda del af ifrågavarande författningsförslag blifvit, i den ordning 47 § riksdagsordningen föreskrifver, behandlad af sammansatt bevillnings- och lagutskott.

Då utskottet härmed i ärendet afgifver utlåtande, får utskottet till en början erinra, att utskottet vid granskning af förevarande förslag till ansvarsbestämmelser måst utgå från den förutsättning, att öfriga dermed sammanhängande delar af författningsförslaget vinna Riksdagens godkännande.

Ifrågavarande af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelser öfverensstämma i hufvudsakliga delar med de af den i ofvanberörda statsrådsprotokoll öförmälda komité förordade. Motiv för vissa bland dessa bestämmelser, såvidt desamma afse förändring af de i ämnet enligt kongl. förordningen den 16 juni 1882 nu gällande stadganden, återfinnas å sid. 73 i komiténs betänkande; och får utskottet härtill hänvisa.

Utskottet har funnit de föreslagna bestämmelserna i allmänhet ändamålsenliga. Oafsedt att utskottet funnit sig böra föreslå viss, i

utskottets här nedan intagna förslag till § 24 införd mindre väsentlig ändring, innefattande förtydligande i ett af de i denna paragraf i författningsförslaget meddelade stadganden, hafva ifrågavarande af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelser ej gifvit anledning till någon annan anmärkning från utskottets sida, än att utskottet beträffande § 28 i förslaget vill förorda, att nedannämnda ändring vidtages samt att till de i denna paragraf intagna bestämmelser göras här nedan omförmälda tillägg.

Öfvannämnda förordning af den 16 juni 1882 saknar stadganden, motsvarande de i § 28 i förslaget intagna. Lämpligheten deraf att, på sätt i nyssnämnda paragraf skett, förbud meddelas för kontrolltjensteman att röja tillverkares yrkeshemlighet eller affärsförhållanden, torde väl ej kunna ifrågasättas, men hvad angår de af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelser beträffande den påföljd, som skäligen bör drabba den kontrolltjensteman, som öfverträder dylikt förbud, synas dessa bestämmelser ej fullt tillfredsställande. Med hänsyn särskildt till den afsevärda skada, som kan förorsakas tillverkare genom en utaf kontrolltjensteman begången förbrytelse af det slag, hvarom uti ifrågavarande paragraf förmåles, synes det för ett dylikt brott i paragrafen bestämda minimibelopp af böter, 50 kronor, väl lågt; och vill utskottet fördens skull förorda, att sagda belopp höjes till 100 kronor, hvarigenom — hvad utskottet anser lämpligt — lindrigaste ansvarspåföljden för brott af ifrågavarande slag komme att motsvara det lägsta straffmått, som drabbar den tillverkare, som gjort sig skyldig till någon af de i § 24 i författningsförslaget omnämnda förbrytelser.

Vidare har det syntts utskottet nödigt, att i förevarande § 28 inrymmas stadganden, som möjliggöra tillämpning af svårare straffart än böter, derest brott af ifrågavarande slag skett i uppsåt att dermed göra skada eller kontrolltjensteman till egen eller annans fördel begagnat sig af berörda yrkeshemlighet eller affärsförhållanden. I lagen angående skydd mot yrkesfara den 10 maj 1889 stadgas i § 7, efter det bestämmelser meddelats om bötesansvar för yrkesinspektör, som röjer yrkeshemlighet — hvilka bestämmelser för öfrigt äro i tillämpliga delar lika lydande med de af Kongl. Maj:t i § 28 nu föreslagna — att, om yrkesinspektör i dylik oredlig afsigt röjer eller begagnar sig af sådan hemlighet, må till fängelse från och med en månad till och med två år dömas, der ej efter allmän lag högre straff följer. I betraktande deraf, att de i föreliggande författningsförslag omförmälde kontrolltjenstemän i ofvanberörda afseenden gent emot en tillverkare intaga ungefärligen enahanda ställning som yrkesinspektörerna, synas liknande stadganden

som de, hvilka sålunda nu gälla angående desse sistnämnde, och mot hvilka stadgandens lämplighet någon anmärkning, såvidt utskottet har sig bekant, ej förekommit, lämpligen böra förklaras skola gälla jemväl beträffande kontrolltjenstemännen; och då, på sätt ofvan nämnts, det fall, att kontrolltjensteman röjer tillverkares affärsförhållanden, blifvit, i fråga om bötesansvar, likställt med det, då han röjer tillverkares yrkes-hemlighet, torde nu ifrågasatta stadganden om svårare straffpåföljd än böter böra blifva gällande jemväl för det fall, att kontrolltjensteman i nämnda oredliga afsigt röjer eller begagnar sig af berörda affärsförhållanden. Utskottet har förty i här nedan intagna förslag till § 28 infört stadganden i nu angifna syfte.

Förutom straffpåföljd bör det tydligen derjemte åligga kontrolltjenstemannen att ersätta den skada, som i nu omförmälda hänseenden genom tjenstemannens åtgöranden till äfventyrs uppkommit. I ofvan nämnda § 7 i lagen angående skydd mot yrkesfara äro bestämmelser i dylikt syfte intagna. Då det syns utskottet lämpligt att, jemte ofvanberörda ansvarsbestämmelser, uttrycklig föreskrift meddelas om skyldighet för kontrolltjensteman att till fullo godtgöra dylik skada, har utskottets nedan intagna förslag till § 28 i enlighet härmed affattats.

På grund af hvad anfördt blifvit får utskottet hemställa

att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag till art. IV i förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket icke kunnat oförändradt bifallas, måtte för sin del antaga följande

F ö r s l a g

till

Förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket.

Art. I.

Art. II.

Art. III.

Art. IV. Om ansvar för öfverträdelse af förordningens föreskrifter.

§ 20.

Den, som, utan tillståndsbevis, af hvitbetor tillverkar socker i fast eller flytande form, böte från och med etthundra till och med tvåtusen kronor eller straffes med fängelse från och med en till och med sex månader samt gälde den i § 1 stadgade tillverkningskatt.

I sådant fall beräknas tillverkningskatten efter den betafverkning, som med ledning af redskapens beskaffenhet, den tid, densamma må hafva varit i bruk, och hvad i öfrigt i målet förekommit kan antagas hafva egt rum.

§ 21.

Den, som i fabrik, der tillverkning af hvitbetssocker på grund af tillståndsbevis bedrifves,

å urlakningskärl fyller eller i rif- eller skärmaskin olofligen inmatar hvitbetor, hvilka icke blifvit af vederbörande kontrolltjensteman uppvägda, eller vidtager åtgärd, hvarigenom vid betors uppvägning af kontrolltjensteman mindre än deras rätta vikt af vågen angifves,

så ock den, som i fabrik för hvitbetssockertillverkning olofligen bryter försegling eller öppnar eller borttager lås, som kontrolltjensteman åsatt,

straffes med böter från och med femhundra till och med femtusen kronor eller dömes till fängelse från och med en månad till och med ett år; dock att, der omständigheterna ådagalägga, att fyllandet af hvitbetor å urlakningskärl eller inmatandet af hvitbetor å rif- eller skärmaskin skett utan uppsåt att begå skatteförsvinnning, den skyldige straffes med böter från och med tio till och med femhundra kronor. Den saksfælde erlægge ock den tillverkningskatt, hvaraf kronan gått i mistning.

§ 22.

Den, som under pågående lofgifven tillverkning af hvitbetssocker till dervid begagnad rif- eller skärmaskin eller urlakningskärl framför

hvitbetor, som icke blifvit af kontrolltjensteman uppvägda, böte, ändå att oloflig afverkning ej följt, från och med femtio till och med femhundra kronor, der ej af omständigheterna finnes, att framförandet icke skett i uppsåt att begå skatteförsvinnning. Lag samma vare om den, som, der särskildt tillstånd till betornas framförande, innan uppvägning skett, blifvit efter § 15 meddeladt, bryter emot de såsom vilkor därför gifna föreskrifter.

§ 23.

För förbrytelse, hvarom handlas i §§ 20, 21 och 22, af arbetare eller annan vid hvitbetssockerfabrik anställd person ansvare tillverkaren såsom vore förbrytelsen af honom sjelf begången, så framt ej omständigheterna göra sannolikt, att den skett utan hans vetskap och vilja. Begagnar tillverkare ombud vid rörelsens utöfvande, ansvare dock ombudet jemte tillverkaren och lika med denne för sådan förbrytelse.

§ 24.

Kongl. Maj:ts förslag:

Underlåter tillverkare att ordentligt föra den bok, som föreskrifves i § 18, eller vägrar han öfverkontrollör tillgång till samma bok eller vederbörande kontrolltjensteman eller den, hvilken eger anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning, tillträde till rum eller byggnad, der undersökning må ske, eller till ritning och beskrifning öfver fabriken, straffes med böter från och med etthundra till och med ettusen kronor.

Utskottets förslag:

Underlåter tillverkare att, i enlighet med derom gifna föreskrifter, föra den bok, som omförmäles i § 18, eller vägrar han öfverkontrollör tillgång till samma bok eller vederbörande kontrolltjensteman eller den, hvilken eger anställa undersökning om förbrytelse mot denna förordning, tillträde till rum eller byggnad, der undersökning må ske, eller till ritning och beskrifning öfver fabriken, straffes med böter från och med etthundra till och med ettusen kronor.

§ 25.

Öfverträdes förbud, som i § 16 gifvet är, böte tillverkaren hvarje gång sådant sker från och med fem till och med etthundra kronor.

§ 26.

Uraktlåter tillverkare att ställa sig till efterrättelse något af hvad i denna förordning eller gällande ordningsstadga föreskrifves eller de föreskrifter i fråga om tillverkares åligganden, vederbörande kontrolltjänsteman i enlighet med denna förordning eller ordningsstadgan meddelar, straffes, der ej särskildt ansvar är bestämdt, med böter från och med fem till och med etthundra kronor; och ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande alltid att vid lämpligt vite ålägga honom att sin skyldighet genast eller inom utsatt tid fullgöra eller ock att låta tills vidare afbryta betafverkningen.

§ 27.

Tillverkare, som åt någon vid hans fabrik anställd kontrolltjänsteman såsom gifva något gifver eller erbjuder, böte från och med tjuugu till och med tvåhundra kronor. Kontrolltjänsteman, som gifva mottager, vare lika ansvar underkastad och miste derjemte befattningen.

§ 28.

Kongl. Maj:ts förslag:

Den, som innehar eller innehaft befattning såsom kontrolltjänsteman, vare förbjudet att röja tillverkares yrkeshemlighet eller affärsförhållanden. Gör han detta och framgår ej af omständigheterna, att han om den hemlighet eller de affärsförhållanden erhållit kännedom å tid, då han dylik befattning ej innehaft, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor.

Utskottets förslag:

Den, som innehar eller innehaft befattning såsom kontrolltjänsteman, vare förbjudet att röja tillverkares yrkeshemlighet eller affärsförhållanden. Gör han detta och framgår ej af omständigheterna, att han om den hemlighet eller de affärsförhållanden erhållit kännedom å tid, då han dylik befattning ej innehaft, straffes med böter från och med *etthundra* till och med ettusen kronor. *Sker det för att göra skada eller begagnar han sig af berörda yrkeshemlighet eller affärsförhållanden till egen eller annans fördel, då må till fängelse från*

Kongl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

och med en månad till och med två år dömas, der ej efter allmän lag högre straff följer.

Har i nu omförmälda hänseenden genom kontrolltjänstemans åtgöranden skada uppkommit, vare han ock skyldig den till fullo godtgöra.

§ 29.

När undersökning, hvarom i § 34 sägs, anställes mellan klockan nio om aftonen och klockan fem om morgonen å ställe, dit kontrollpersonalen då ej eger fritt tillträde, men förbrytelse ej upptäckes, böte förrättningsmannen från och med fem till och med femtio kronor, der han ej haft giltig anledning till undersökningen.

§ 30.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 31.

Då tillverkningskatt jemte böter blifvit ådömd enligt denna förordning, må, der tillgång saknas till skatten eller någon del deraf, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfælde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

§ 32.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla med en tredjedel kronan och med två tredjedelar åklagaren. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel. Sådan del tillkomme dock ej angifvare, då angivelse skett af föräldrar mot barn, barn mot föräldrar, makar eller syskon mot hvarandra, annan skyldeman mot den, hos hvilken han njuter kost och underhåll, fosterbarn mot fosterföräldrar eller tjenare mot husbondefolk under den tid, de äro i tjensten.

§ 33.

Förbrytelse mot denna förordning må endast åtalas af allmän åklagare.

Finner kontrolltjensteman öfverträdelse begången, som bör föranleda åtal, anmäla han det för allmän åklagare.

§ 34.

Allmänna åklagaren eger anställa undersökning för upptäckande af förbrytelser mot denna författning, dock ej i lokal, som är inrättad uteslutande till boningsrum, ej heller i hvitbetssockerfabrik, så länge denna står under tillsyn af de i § 14 nämnde kontrollörer, så framt ej undersökningen blifvit af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anbefald eller af vederbörande kontrolltjensteman begärd.

Sådan undersökning bör göras i två vittnens närvaro, och bör förrättningsmannen för att tillgodonjuta det skydd, som honom dervid tillkommer, vid förrättningen på sig synbart bära påbjudet tjenstetecken eller, innan förrättningen företages, uppvisa fullmägt eller förordnande.

Bor förrättningsmannen inom orten eller är der allmänt känd, vare han frikallad från skyldigheten att sålunda styrka sin behörighet.

Art. V.

Stockholm den 23 februari 1893.

På sammansatta bevillnings- och lagutskottets vägnar:

J. JOHANSSON.
